

Nota reserves en voorzieningen 2023

Vastgesteld door de gemeenteraad van Waalre op
24 oktober 2023

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	3
2. HET DOEL VAN DE NOTA RESERVES EN VOORZIENINGEN	3
3. LEESWIJZER	4
4. BELEIDSUITGANGSPUNTEN RESERVES EN VOORZIENINGEN	4
5. SLOTBEPALINGEN	8
BIJLAGE A: OVERZICHT VAN RESERVES EN VOORZIENINGEN 2016	9
BIJLAGE B: WETTELIJKE VOORSCHRIFTEN.....	9
BIJLAGE C: BEGRIPPEN	11
BIJLAGE D: FUNCTIES VAN RESERVES	13
BIJLAGE E: FUNCTIES VAN VOORZIENINGEN	14
BIJLAGE F: OVERZICHT VAN DE RESERVES EN VOORZIENINGEN	15
BIJLAGE G: OVERZICHT VAN DE STILLE RESERVES	25

1. Inleiding

Voor u ligt de nieuwe nota reserves en voorzieningen 2023. Het huidige beleid met betrekking tot reserves en voorzieningen is gebaseerd op de nota reserves en voorzieningen 2016. Deze is aan actualisatie toe. Het college draagt zorg voor de voorbereiding van het beleid ten aanzien van 'reserves en voorzieningen'. De raad stelt de kaders vast.

In de financiële verordening van de gemeente Waalre is vastgelegd dat eens in de vier jaar een nota reserves en voorzieningen aan de raad wordt aangeboden. Deze periode is inmiddels ruim verstreken. Wij achten een herziening van het nut, de noodzaak en de omvang van de reserves en voorzieningen gewenst. De voorschriften met betrekking tot reserves en voorzieningen zijn vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). We willen bij deze nota reserves en voorzieningen ook aandacht geven aan (het verbeteren van) de solvabiliteit van de gemeente Waalre. De maat (aanbeveling Vereniging Nederlandse Gemeenten) voor voldoende solvabiliteit (eigen vermogen / totaal vermogen) is 20%. Onder eigen vermogen wordt verstaan de optelsom van de algemene reserves en bestemmingsreserves. Het totaal vermogen bestaat uit eigen vermogen en vreemd vermogen. Vreemd vermogen zijn de gevormde voorzieningen en schulden. Afgelopen jaren schommelt de solvabiliteit van de gemeente Waalre rond deze 20%. Dit willen we graag verbeteren. Dit kan door het eigen vermogen te laten stijgen of het vreemd vermogen te laten dalen. In eerste instantie willen we ons richten op het versterken van het eigen vermogen. We denken dat dit op deze manier zo min mogelijk ten koste gaat van onze ambities. Uiteraard houden we ook onze schuldenlast in het oog omdat de nu toenemende rentelasten hierop jaarlijks terugkomen in de exploitatie van de gemeente en we hier ook renterisico's lopen wanneer de rente stijgt en we een lening moeten (her)financieren.

2. Het doel van de nota reserves en voorzieningen

Het doel van de nota reserves en voorzieningen is:

- om de hoofdlijnen van beleid ten aanzien van de reserves en voorzieningen vast te leggen;
- een actuele en transparante weergave van de gemeentelijke reserves en voorzieningen te presenteren. In deze tijd waarbij de risico's groter worden en de middelen schaars zijn, is het noodzakelijk om deze middelen juist en correct te monitoren in relatie tot de begroting/rekening en de risico's/kansen;
- De saldi van reserves te herijken;
- beleid vastleggen ter bevordering van de solvabiliteit, transparantie en voorspelbaarheid van de gemeente Waalre.

Reserves en voorzieningen vormen een belangrijk onderdeel van de vermogenspositie van de gemeente.

In deze nota zullen wij alle reserves en voorzieningen bespreken (zie bijlage F) zoals die voorkomen in de begroting van de gemeente Waalre. Van elke reserve en voorziening wordt het doel, de wijze van aanwending, de norm en de overige criteria weergegeven. In dit beleid wordt aangegeven hoe de reserves en voorzieningen bijdragen tot de doelen die de gemeente Waalre voor ogen heeft en wat de gemeente met de reserve/voorziening wil doen. In de huidige programmabegroting wordt het jaarlijkse verloop en de verwachte omvang van de reserves en voorzieningen weergegeven voor de periode 2023 -2026. In de jaarstukken staat jaarlijks het feitelijke verloop weergegeven.

3. Leeswijzer

Eerst worden in hoofdstuk 4 de beleidsuitgangspunten geformuleerd die betrekking hebben op de reserves en voorzieningen. In hoofdstuk 5 volgt de slotbepaling.

In bijlage A treft u een overzicht van de huidige reserves en voorzieningen aan met de saldi conform voorstel bij deze nota. In bijlage B zijn alle BBV artikelen m.b.t. reserves en voorzieningen opgenomen. Bijlage C bevat de definities en uitleg over de verschillende onderdelen. De functies van de reserves en voorzieningen zijn opgenomen in bijlage D en E. Bijlage F bevat een uitgebreid overzicht van alle reserves en voorzieningen met doel, huidige stand etc. Bijlage G geeft een inzicht in de stille reserves van de gemeente Waalre. In de was/wordt-lijst zijn alle wijzigingen weergegeven met de vorige nota reserves en voorzieningen.

4. Beleidsuitgangspunten reserves en voorzieningen

In dit hoofdstuk worden de beleidsuitgangspunten geformuleerd, aan de hand van de hierboven geformuleerde doelstellingen, die betrekking hebben op de reserves en voorzieningen van de gemeente Waalre.

Het beleid ten aanzien van de reserves en voorzieningen vormt een op zichzelf staand beleid in relatie tot de wetgeving in de BBV (zie bijlage B). Voor de beleidsuitgangspunten ten aanzien van de reserves geldt dat het moet passen binnen het algemeen financieel beleid. Dit ter bevordering van een integrale beleidsafweging.

1) Hoofdpijnen beleid

Voor de reserves en voorzieningen zijn de volgende beleidsregels bepaald:

- a) Het college draagt zorg voor de voorbereiding van het beleid ten aanzien van 'reserves en voorzieningen'. De raad stelt deze kaders vast;
- b) Het college draagt zorg voor een actuele en transparante weergave van de gemeentelijke reserves en voorzieningen;
- c) Actief wordt omgegaan met het instrument reserves en voorzieningen.

Ad. a. Het college draagt zorg voor de voorbereiding van het beleid ten aanzien van 'reserves en voorzieningen'. De raad stelt deze kaders vast

Het college geeft een toelichting op de uitgangspunten en het systeem van vorming en besteding/vrijval van reserves en voorzieningen. Deze beleidsvoorbereiding wordt opgenomen in deze nota "reserves en voorzieningen".

- Instellen van nieuwe reserves en voorzieningen.

Indien zich de noodzaak voordoet om nieuwe reserves en voorzieningen in te stellen gebeurt dit bij besluit van de raad. In het raadsbesluit dienen in ieder geval de volgende bestanddelen te worden opgenomen: het doel, de voeding, evt. de maximale hoogte en het verloop van de toevoegingen en onttrekkingen van een bepaalde reserve of voorziening.

- Wijzigen of opheffen van reserves en voorzieningen.

Indien het in stand houden van een reserve of voorziening niet meer noodzakelijk is of de bestemming van een reserve gewijzigd dient te worden, gebeurt dit bij besluit van de raad.

- Toevoeging en aanwending reserves.

In de begroting wordt een zo reëel mogelijk beeld gegeven van de toevoegingen en aanwending van de reserves in een bepaald jaar. Nieuwe c.q. gewijzigde toevoegingen en onttrekkingen worden in principe via de tussentijdse bestuursrapportages (Turap) of begroting/jaarstukken en afzonderlijke raadsvoorstellen tot stand gebracht. Een toevoeging en aanwending van de reserves gebeurt bij besluit van de raad.

- Toevoeging en aanwending voorzieningen.

Een voorziening moet een omvang hebben van betreffende verplichting of risico. De voeding van de voorzieningen vindt plaats via de exploitatie, maar de onttrekkingen geschieden rechtstreeks ten laste van de voorziening.

- Rentebeleid reserves en voorzieningen

We voegen conform de aanbeveling van de Commissie BBV geen rente toe aan reserves en voorzieningen. Uitzondering hierop is de voorziening personele verplichtingen. Deze wordt gewaardeerd op de contante waarde van de toekomstige verplichting. Inherent hieraan is dat rente wordt toegevoegd aan deze voorziening.

Ad. b actuele en transparante weergave van de gemeentelijke reserves en voorzieningen

Het college draagt jaarlijks in de begroting en de jaarstukken zorg voor een overzicht van de reserves en voorzieningen.

Een duidelijke en overzichtelijke indeling van de reserves en voorzieningen:

Het aantal reserves en voorzieningen blijft beperkt tot de hoogst noodzakelijke. De reserves en voorzieningen zijn onderbouwd, de doelstelling is helder alsmede de noodzakelijke omvang en de wijze van stortingen en onttrekkingen. Hierbij wordt aangetekend dat onder noodzakelijk ook wordt verstaan het 'sparen' voor grote investeringen via een bestemmingsreserve.

Naast de algemene reserves (bufferreserve en vrij besteedbare reserves) heeft Waalre verschillende bestemmingsreserves (zie bijlage F voor de functies van deze reserves). De functies van de voorzieningen treft u aan in bijlage E.

Algemene reserve

Binnen de huidige algemene reserve is (ook al in de vorige nota reserves en voorzieningen) een opdeling gemaakt tussen: algemene bufferreserve, reserve grondexploitatie, reserve Sociaal Domein en de algemene reserve vrij besteedbaar. Het doel van de algemene reserve is het vormen van weerstandsvermogen. Weerstandsvermogen voor onverwachte financiële tegenvallers. Een opdeling binnen de algemene reserve is gemaakt omdat deze algemene reserves een verschillende bufferfunctie hebben.

Er bestaat geen voorschrift (landelijk, provinciaal, wettelijk) op basis waarvan de minimale omvang van de algemene reserve kan worden vastgesteld. De hoogte van de algemene reserve(s) is afgeleid van de risico's (hoogte investering, hoogte omzet etc.) die de gemeente loopt.

Voor de algemene reserve van Waalre gelden de volgende beleidsuitgangspunten:

- De algemene reserve heeft een bufferfunctie;
- De minimale omvang van de algemene bufferreserve bedraagt € 5.000.000. Dit is een verhoging van € 2.500.000 ten opzichte van het huidige beleid uit de vorige nota reserves en voorzieningen 2016. Gebleken is dat de risico's van de gemeente zijn toegenomen (begroting 2023 4,2 miljoen). Om die reden en ten behoeve van het vergroten van de financiële weerbaarheid van de gemeente Waalre achten wij het verstandig een vast bedrag van € 5.000.000 te reserveren voor het opvangen van de benoemde en onbenoemde risico's van de gemeente Waalre. In principe is dit een 'ijzeren voorraad'. Op dit moment (jaarstukken 2022) bedraagt het benodigd weerstandsvermogen ca. 4 mln. Wanneer de becijferde risico's in de paragraaf weerstandsvermogen hoger zijn dan € 5.000.000 is het streven om de bufferreserve naar ditzelfde bedrag te laten stijgen. Over de bufferreserve wordt niet beschikt t.b.v. nieuwe initiatieven. Dit gebeurt enkel voor noodzakelijkheden en wanneer zich risico's voordoen; ook dan wordt waar mogelijk eerst beschikt over de algemene reserve vrij besteedbaar. Een deel van de algemene reserve vrij besteedbaar wordt ingezet t.b.v. het aanvullen van de bufferreserve naar € 5.000.000.
- De reserve grondexploitatie kan vrijvallen. We hebben voldoende buffers voor de risico's die we hierbij lopen. Er wordt reeds een verliesvoorziening gevormd, met potentiële winsten houden we aan de voorzijde geen rekening en deze risico's worden ook meegenomen in het bepalen van het benodigde weerstandsvermogen. Het saldo van € 21.269 mag om die reden vrijvallen ten gunste van de algemene reserve vrij besteedbaar.
- De reserve Sociaal Domein wordt in stand gehouden. Deze reserve heeft een bufferfunctie voor het sociaal domein en is benodigd om bestaande risico's en onvoorziene toekomstige tegenvallers m.b.t. het sociaal domein op te vangen. De afgelopen jaren is deze reserve ook een aantal keren benut voor het opvangen van forse financiële tegenvallers.
- De algemene reserve vrij besteedbaar betreft het restant van de algemene reserve.

Bestemmingsreserves

Het doel van de bestemmingsreserves is vaak het afzonderen van bedragen voor toekomstige bestedingen, waardoor de lasten in de exploitatie niet direct onder druk komen te staan. Op dit moment heeft de gemeente Waalre een beperkt aantal bestemmingsreserves, zeker wanneer we de kapitaaldeckingsreserves, die een ander doel dienen (afdekken van kapitaallasten in de exploitatiebegroting), niet meetellen. Wanneer we weten dat er toekomstige grote investeringen op ons wachten kan het verstandig zijn om hier middels een bestemmingsreserve alvast voor te sparen. Bijkomend effect hiervan is ook dat het eigen vermogen hierdoor stijgt wat een positieve invloed heeft op de solvabiliteit.

Op 29 november 2022 is het programma Water, Riolering en Klimaat gemeente Waalre 2023-2027 vastgesteld. De voorziening riolering, die gevuld is om de lasten voor de investeringen binnen dit programma op te kunnen vangen, is toereikend voor de uitvoering van dit programma. Om deze reden kunnen de middelen in de bestemmingsreserve riolering groot € 356.926 vrijvallen ten gunste van de algemene reserve vrij besteedbaar.

Voorzieningen

Voorzieningen zijn gevormd om onder meer toekomstige verplichtingen financieel te kunnen waarborgen. Op grond van het BBV is het vereist dat de hoogte van de voorziening een directe relatie heeft met het risico en/of met de toekomstige verplichting.

Momenteel vindt de dekking van onderhoud wegen plaats via de jaarlijkse exploitatie en de bestemmingsreserve openbare ruimte en bruggen.

In de komende tijd wordt voor het onderhoud en beheer van bruggen en wegen onderzocht wat het betekent om een voorziening te vormen hiervoor. Een voorziening wordt gevormd op basis van een actueel beheerplan. Voor het onderhoud en beheer van de wegen en bruggen wordt op dit moment nog gewerkt vanuit de exploitatie en de bestemmingsreserve openbare ruimte en bruggen. Doel is voor onderhoud en beheer van de wegen en bruggen op termijn een voorziening te gaan vormen. Daarvoor moet de inhoud, organisatie en geld geregeld zijn en het sluitstuk van dit proces vormt het instellen van een voorziening. De huidige voorziening rationeel wegbeheer wordt opgeheven omdat deze niet meer actueel is en ook geen middelen meer bevat.

Stille reserves

De stille reserves zijn een onderdeel van de nota reserves en voorzieningen 2023.

Stille reserves zijn de meerwaarde van activa die (te) laag of geheel niet zijn gewaardeerd maar wel direct verkoopbaar zijn als daar toe wordt besloten. Een inventarisatie van de stille reserves is noodzakelijk om inzicht te verkrijgen in onze weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet begrote lasten onverwachts en substantieel te kunnen dekken. De huidige stand van deze stille reserve bedraagt € 4.952.000. De stille reserves worden periodiek geactualiseerd.

Ad. c Actief omgaan met het instrument reserves en voorzieningen.

Actief beheer voeren op reserves en voorzieningen

Actief wordt omgegaan met het instrument, en ook met het saldo, reserves en voorzieningen. De raad wordt (tussentijds) geïnformeerd over doorwerking van beslissingen op de algemene reserve positie.

Alleen onvermijdbare kosten worden ten laste van de algemene bufferreserve gebracht.

Jaarlijks bij het opstellen van de begroting en jaarstukken worden de reserves en voorzieningen beoordeeld. Hierbij beoordelen we de hoogte van de reserves (algemene bufferreserve, grondexploitatie - en Sociaal Domein reserve en algemene reserve vrij besteedbaar) aan de hand van de risico's.

Relatie weerstandscapaciteit en risico's.

Er geldt sinds de invoering van het BBV in 2003 geen norm meer voor de minimale hoogte van de algemene reserve. De reden hiervoor is dat een en ander sterk afhankelijk is van de risico's die de gemeente loopt en die per gemeente verschillend zijn. Dat is ook de reden voor het aanhouden van een bufferreserve van voldoende omvang. De paragraaf weerstandsvermogen is voortaan de basis voor het beoordelen van de financiële robuustheid en solvabiliteit van de gemeente wanneer zich financiële tegenvallers voordoen.

5. Slotbepalingen

Overzicht reserves en voorzieningen

In een tot deze nota behorende bijlage A (stand jaarrekening 2022, inclusief voorgestelde mutaties) zijn alle reserves en voorzieningen benoemd, met vermelding van de doelstelling, de noodzakelijke omvang (indien van toepassing), de wijze van stortingen en onttrekkingen en het rentebeleid. Uiteraard wordt het overzicht reserves en voorzieningen jaarlijks 2x geactualiseerd bij het opmaken van de begroting en jaarrekening.

Inwerkingtreding

Deze nota reserves en voorzieningen 2023 treedt in werking op 24 oktober 2023 en vervangt de nota reserves en voorzieningen 2016, vastgesteld door de raad op 1 december 2015.

Bijlage A: overzicht van reserves en voorzieningen 2023

Omschrijving reserves	Stand nota Reserves & Voorzieningen 2023
<i>Algemene reserves</i>	
Bufferreserve	5.000.000
Vrij besteedbaar	1.439.146
Grondexploitatie	-
Sociaal domein	56.867
Algemene reserves	6.496.013
<i>Bestemmingsreserves</i>	
Openbare ruimte en bruggen	428.134
Wettelijke bepalingen	90.817
Regionaal fonds	552.986
Lokaal fonds	751.186
Sociale woningbouw	40.900
Landschappelijke kwaliteiten	392.777
Huisvesting gemeentewerf	202.240
Renovatie sporthallen	619.533
Renovatie brandweerkazerne	605.850
Buitensportaccommodatie Waalre t Hazzo	985.000 374.127
Buitenonderhoud schoolgebouwen	404.318
Aandelen bouwfonds	69.604
Reserve bereikbaarheidsagenda	295.410
Reserve riolering	-
Reserve overlopende posten	124.765
Overige bestemmingsreserves	5.937.647
Totaal reserves	12.433.660
	-
	-
Omschrijving voorzieningen	Stand nota Reserves & Voorzieningen 2023
<i>Voorzieningen verplichtingen en verliezen</i>	
Voorziening personele verplichtingen (cw)	3.482.780
Voorziening verlofsparen	247.335
Voorziening attero	206.005
Verliesvoorziening GREX (in balans -/- op voorraden)	422.722
subtotaal	4.358.842
<i>Voorzieningen gelijkmatige verdeling kosten</i>	
Voorziening onderhoud gem. gebouwen	539.893
Voorziening rationeel wegbeheer	-
subtotaal	539.893
<i>Voorzieningen middelen derden</i>	
Voorziening vervanging riolering (cw)	14.323.303
Voorziening afvalstoffenheffing (cw)	-
subtotaal	14.323.303
Totaal voorzieningen	19.222.038
	-
Totaal reserves en voorzieningen	31.655.698

De voorziening rationeel wegbeheer en de algemene reserve grondexploitaties wordt opgeheven na vaststelling van deze nota reserves en voorzieningen.

Bijlage B: Wettelijke voorschriften

De wettelijke voorschriften met betrekking tot de reserves en voorzieningen zijn vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), respectievelijk in de artikelen 43, 44, 45 en 55.

artikel 43

1. In de balans worden de reserves onderscheiden naar:
  - a. de algemene reserve;
  - b. bestemmingsreserves.
2. Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan Provinciale Staten respectievelijk de raad een bepaalde bestemming heeft gegeven.

artikel 44

1. Voorzieningen worden gevormd wegens:
  - a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs zijn te schatten;
  - b. op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
  - c. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
  - d. de bijdrage aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven als bedoeld in art. 35, eerste lid, onder b.
2. Tot de voorzieningen worden ook gerekend de van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen, bedoeld in artikel 49, onderdeel b (van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren).
3. Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

artikel 45

Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan. NB: uitgezonderd zijn de voorzieningen die gewaardeerd zijn tegen contante waarde.

artikel 55

1. In de toelichting op de balans worden de aard en reden van de voorzieningen, als bedoeld in artikel 44 en de wijzigingen daarin toegelicht;
2. Per voorziening wordt het verloop gedurende het jaar in een overzicht weergegeven. Daaruit blijken:
  - a. het saldo aan het begin van het begrotingsjaar;
  - b. de toevoegingen;
  - c. ten gunste van de rekening van baten en lasten vrijvallende bedragen;
  - d. de aanwendungen;
  - e. het saldo aan het einde van het begrotingsjaar.

Bijlage C: Begrippen

Reserves

Reserves zijn vermogensbestanddelen die zijn aan te merken als eigen vermogen. Bedrijfseconomisch gezien zijn de reserves vrij te besteden. Politiek kan aan reserves een bestemming worden gegeven, maar er is geen sprake van een verplichting tegenover derden. De (bestemming)reserves worden planmatig ingezet als dekkingsmiddel, met inachtneming van de wettelijke voorschriften.

Algemene kenmerken van de reserves zijn:

Onttrekkingen uit en toevoegingen aan de reserves verlopen altijd via resultaatbestemming.

Het BBV kent twee soorten reserves, namelijk de algemene reserve en de bestemmingsreserves die samen het eigen vermogen vormen.

De gemeenteraad kan vrij bestemmen over de reserves. Dit geldt voor zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves.

De reserves staan aan de passivazijde van de balans en maken onderdeel uit van de eigen vermogenspositie van de gemeente Waalre.

Algemene reserve.

Tot de algemene reserve worden gerekend alle reserves waaraan de raad geen bepaalde bestemming heeft gegeven. In beginsel is er sprake van één algemene reserve, ook al valt deze in verschillende functies uiteen. De algemene reserve is het belangrijkste component van het gemeentelijk weerstandsvermogen. Op grond van het BBV neemt de gemeente jaarlijks in de begroting en jaarrekening een afzonderlijke paragraaf op, de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing, waar nader ingegaan wordt op het weerstandsvermogen.

Bestemmingsreserves.

Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan de raad een bepaalde bestemming heeft gegeven. Een bestemmingsreserve is weliswaar een vastgelegde toekomstige aanwending, maar geen financiële verplichting. Onder de bestemmingsreserves staan ook de kapitaaldekkingsreserves. Kapitaaldekkingsreserves zijn bestemmingsreserves voor de dekking van kapitaallasten van reeds gerealiseerde investeringen.

Voorzieningen

Voorzieningen zijn onvermijdelijke verplichtingen, welke zijn ontstaan in het heden dan wel het verleden. Dit betekent dat de voorziening alleen ingezet mag worden voor het doel waarvoor zij is ingesteld. Omdat voorzieningen niet vrij beschikbaar zijn, worden ze tot het vreemd vermogen gerekend. Voorzieningen worden gevormd voor de dekking van voorzienbare lasten in verband met risico's en verplichtingen, waarvan de omvang en/of het tijdstip van optreden per balansdatum min of meer onzeker zijn en die oorzakelijk samenhangen met de periode voorafgaande aan die datum.

Verschil tussen een bestemmingsreserve en een voorziening.

Een bestemmingsreserve maakt onderdeel uit van het eigen vermogen en wordt ingesteld door een besluit van de raad. Een voorziening maakt onderdeel uit van het vreemd vermogen en is gevormd voor het nemen van een (toekomstige) last.

Het BBV legt het onderscheid tussen reserves en voorzieningen bij de mogelijkheid dat de raad de bestemming kan wijzigen. Zolang de bestemming veranderd kan worden is er sprake van een reserve; zodra dit niet meer kan is er sprake van een voorziening.

Uitzondering hierop vormen de bestemmingsreserves die ingesteld zijn/worden voor de dekking van kapitaallasten van investeringen. Het veranderen van de bestemming heeft immers gevolgen voor de exploitatie.

Bijlage D: Functies van reserves

De reserves hebben voor de gemeente Waalre verschillende functies. Te onderscheiden daarbij is een bufferfunctie voor financiële tegenslagen en bestemmingsreserves. Om duidelijk onderscheid te maken in het doel van de huidige en toekomstige reserves hanteren wij de volgende indeling naar soorten van reserves.

Bufferfunctie (algemene reserves)

De bufferfunctie is een belangrijke functie van het eigen vermogen. Bij deze functie worden reservemiddelen ingezet voor het opvangen van eventuele onvoorziene risico's. Hierbij moet gedacht worden aan financiële risico's waarvoor geen bestemmingsreserves of voorzieningen zijn gevormd en eventuele begrotings- en jaarrekeningtekorten. Voor de bufferfunctie komt de algemene bufferreserve, sociaal domein reserve en algemene reserve vrij besteedbaar in aanmerking omdat deze vrij te besteden zijn.

Bestemmingsreserves

Bij deze reserves gaat het om het apart zetten van gelden met als doel een bepaalde bestemming te geven aan deze middelen.

Bijlage E: Functies van voorzieningen

Doel van het treffen van een voorziening is, dat de gemeente in de toekomst kan voldoen aan haar financiële verplichtingen en dat duidelijk is wat voor invloed dat heeft op de financiële positie van de gemeente. Het opstellen van de diverse beheerplannen inclusief een meerjarig financiële onderbouwing is noodzakelijk om de gewenste omvang van de verschillende voorzieningen te bepalen.

Voorzieningen worden aangemerkt als vreemd vermogen en worden gevormd wegens:

- in te schatten verplichtingen en specifieke risico's waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is maar redelijkerwijs wel valt in te schatten. De overige risico's worden gedekt vanuit de algemene reserve;
- het opvangen van fluctuaties (gelijkmatige verdeling) in exploitatiekosten, bijvoorbeeld groot)onderhoudsvoorzieningen voor gemeentegebouwen en wegen. Het gaat hierbij om kosten die in een volgend jaar zullen worden gemaakt, maar waarvan de oorsprong mede in het huidige jaar ligt.

Van een voorziening is dus sprake als het gaat om gekwantificeerde financiële verplichtingen en risico's. Elke voorziening die de gemeente heeft moet de omvang hebben van de hier achterliggende verplichting of het betreffende risico. Hiervoor dient een onderbouwing aanwezig te zijn door middel van onderhoudsplannen of een berekening van verplichtingen.

Voorzieningen kunnen worden onderscheiden in:

- gewaardeerd tegen contante waarde;
- overige voorzieningen.

Dit onderscheid heeft een relatie met de jaarlijkse rentetoevoeging. De omvang van een voorziening mag niet groter of kleiner zijn dan de verplichting of het risico. Dit betekent dat aan voorzieningen die tegen contante waarde zijn gewaardeerd rente mag worden toegevoegd, dit in tegenstelling tot de overige voorzieningen. De rentetoevoeging wordt gezien als een toevoeging om de voorziening op de juiste hoogte te houden. In Waalre is enkel de voorziening personele verplichtingen gewaardeerd tegen contante waarde.

Bijlage F: Overzicht van de reserves en voorzieningen

Reserves (Algemene reserves)

Naam	Algemene bufferreserve
Type	Algemene reserve
Doel	De algemene bufferreserve (bufferdeel) is het vrij besteedbare eigen vermogen van de gemeente en heeft als belangrijkste functie het vormen van een buffer voor risico's.
Saldo per 1-1-2023	€ 5.000.000 (ondergrens € 5.000.000)
Benodigd saldo	De minimale hoogte van de algemene reserve is lastig tot niet objectief te beoordelen. Op basis van de omvang van de begroting verrekend met een risicofactor van 10% is de <u>minimum omvang</u> ¹ voor de algemene reserve in 2016 bepaald op € 2.500.000. Bij deze nota is de ondergrens opgehoogd naar € 5.000.000. Dit is in principe een 'ijzeren voorraad' voor benoemde en onbenoemde risico's. De reden voor deze ophoging is dat de risico's voor gemeente Waalre de laatste jaren ook zijn gestegen. Volgens het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader van de provincie bestaan er geen normen meer voor de minimale hoogte van de algemene reserve, omdat de benodigde algemene reserve sterk afhankelijk is van de risico's die door de gemeente worden gelopen.
Dotatie	Vanuit eventuele overschotten van de jaarrekeningen en voordelige saldi naar aanleiding van de bestuursrapportages (Turaps).
Onttrekking	Eventuele bedrijfsrisico's en toevoegingen aan de andere algemene reserves. Dit vindt echter alleen plaats wanneer dit niet vanuit de algemene reserve vrij besteedbaar of algemene reserve sociaal domein kan plaatsvinden en dit ook onontkoombaar is.
Bijzonderheden	N.v.t.

Naam	Sociaal domein reserve
Type	Algemene reserve
Doel	Het afdekken van kosten voortvloeiende uit redelijkerwijs niet in te schatten risico's op het brede terrein van het sociaal domein (jeugd, WMO, participatie).
Saldo per 1-1-2023	€ 56.867

¹ Als peil wordt in den lande ook gerekend met 6% van de Algemene uitkering uit het gemeentefonds, verhoogd met de OZB-opbrengst. Dat is een lager bedrag, nl. € 1,6 mln. Gezien het interen op de algemene reserve de afgelopen jaren zien wij geen dringende redenen om het minimumbedrag naar beneden bij te stellen.

Benodigd saldo	Om de reserve sociaal domein te vullen tot € 1.000.000. De gemeente Waalre moet omgaan met het financiële risico dat uitgaven kunnen fluctueren van het ene jaar op het andere. Daarnaast is nog niet duidelijk of met budgetten in de exploitatie de taken uitgevoerd kunnen worden.
Dotatie	Deze reserve wordt gevoed door dotaties vanuit de algemene reserve vrij besteedbaar.
Onttrekking	Bij tekorten ten opzichte van de geraamde uitgaven binnen het sociaal domein.

Naam	Algemene reserve vrij besteedbaar
Type	Algemene reserve
Doel	De reserve vrij besteedbaar dient als weerstandsvermogen voor het opvangen van risico's waarvoor geen bestemmingsreserve of voorziening is gevormd.
Saldo per 1-1-2023	€ 1.439.146
Benodigd saldo	Geen norm.
Dotatie	Eventuele overschotten van de jaarrekeningen en voordelige saldi naar aanleiding van de tussentijdse rapportages (turaps).
Onttrekking	Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut, incidentele exploitatie-uitgaven, eventuele negatieve resultaten van de jaarrekening en nadelige saldi naar aanleiding van tussentijdse rapportages (turaps).

Bestemmingsreserves

Naam	Kapitaaldeckingsreserve huisvesting gemeentewerf
Type	Bestemmingsreserve
Doel	Dekking afschrijvingslasten van de investering gemeentewerf 1999.
Oorspronkelijk bedrag	€ 505.589
Saldo per 1-1-2023	€ 202.240
Benodigd saldo	€ 505.589 in 40 jaar aflopend naar € 0 t/m jaar 2038
Dotatie	Geen. De reserve is bij aanvang reeds opgenomen tot het niveau van de investering.
Onttrekking	Jaarlijks bedrag van de afschrijvingslasten.
Bijzonderheden	Betreft dekkingsreserve. Tot het investeringsbedrag is een specifieke reserve van gelijke omvang gevormd. De afschrijvingslasten van de investering worden gedekt d.m.v. een jaarlijkse onttrekking ad. € 12.640 uit de reserve ten gunste van de exploitatie (budgetneutraal in de exploitatie).

Naam	Kapitaaldeckingsreserve renovatie sporthallen
Type	Bestemmingsreserve
Doel	Dekking afschrijvingslasten van de investering renovatie sporthallen De Pracht en Hoeveland in 2007.
Oorspronkelijk bedrag	€ 1.730.193
Saldo per 1-1-2023	€ 619.533
Benodigd saldo	€ 1.730.193 aflopend naar € 0 t/m jaar 2031
Dotatie	Geen. De reserve is bij aanvang in 2007 reeds opgenomen tot het niveau van de investering.
Onttrekking	Jaarlijks bedrag van de afschrijvingslasten.
Bijzonderheden	Betreft dekkingsreserve. Tot het investeringsbedrag is een specifieke reserve van gelijke omvang gevormd. De afschrijvingslasten van de investering worden gedekt d.m.v. een jaarlijkse onttrekking ad € 68.837 uit de reserve ten gunste van de exploitatie (budgetneutraal in de exploitatie).

Naam	Kapitaaldeckingsreserve renovatie brandweerkazerne
Type	Bestemmingsreserve
Doel	Dekking afschrijvingslasten van de investering renovatie brandweerkazerne in 2008.
Oorspronkelijk bedrag	€ 967.189
Saldo per 1-1-2023	€ 605.850
Benodigd saldo	€ 967.189 aflopend naar € 0 t/m jaar 2047
Dotatie	Geen. De reserve is bij aanvang in 2008 reeds opgenomen tot het niveau van de investering. Dotatie blijft in stand ondanks dat de brandweerkazerne, momenteel, geen eigendom is van de gemeente Waalre.
Onttrekking	Jaarlijks bedrag van de afschrijvingslasten.
Bijzonderheden	Betreft dekkingsreserve. Tot het investeringsbedrag is een specifieke reserve van gelijke omvang gevormd. De afschrijvingslasten van de investering worden gedekt d.m.v. een jaarlijkse onttrekking € 24.234 uit de reserve ten gunste van de exploitatie (budgetneutraal in de exploitatie).

Naam	Kapitaaldeckingsreserve buitensport Waalre
Type	Bestemmingsreserve
Doel	Dekking afschrijvingslasten van de investering herinrichting buitensportaccommodaties in 2008.
Oorspronkelijk bedrag	€ 1.751.623
Saldo per 1-1-2023	€ 985.000
Benodigd saldo	€ 1.751.623 aflopend naar € 0 t/m jaar 2032
Dotatie	Geen. De reserve is bij aanvang in 2008 reeds opgenomen tot het niveau van de investering.
Onttrekking	Jaarlijks bedrag van de afschrijvingslasten.
Bijzonderheden	Betreft dekkingsreserve. Tot het investeringsbedrag is een specifieke reserve van gelijke omvang gevormd. De

	afschrijvingslasten van de investering worden gedekt d.m.v. een jaarlijkse onttrekking ad. € 50.220 uit de reserve ten gunste van de exploitatie (budgetneutraal in exploitatie).
--	---

Naam	Kapitaaldeckingsreserve 't Hazzo
Type	Bestemmingsreserve
Doel	Dekking afschrijvingslasten van de hogere investering van 't Hazzo.
Oorspronkelijk bedrag	€ 383.713
Saldo per 1-1-2023	€ 374.127
Benodigd saldo	€ 383.713 aflopend naar € 0 t/m jaar 2036
Dotatie	Geen. De reserve is bij aanvang in 2022 reeds opgenomen tot het niveau van de investering.
Onttrekking	Jaarlijks bedrag van de afschrijvingslasten.
Bijzonderheden	Betreft dekkingsreserve. Tot het investeringsbedrag is een specifieke reserve van gelijke omvang gevormd. De afschrijvingslasten van de investering worden gedekt d.m.v. een jaarlijkse onttrekking ad. € 9.593 uit de reserve ten gunste van de exploitatie (budgetneutraal in exploitatie).

Naam	Reserve openbare ruimte en bruggen *
Type	Bestemmingsreserve
Doel	Dekking uitgaven beheer openbare ruimte en bruggen
Saldo per 1-1-2023	€ 428.134
Benodigd saldo	N.v.t.
Dotatie	Jaarlijkse storting op basis van geplande uitgaven groot (buiten)onderhoud.
Onttrekking	Bedrag uitgaven groot (buiten)onderhoud.
Bijzonderheden	N.v.t.

* Onderzocht wordt of deze bestemmingsreserve op termijn kan vervallen en het saldo kan worden gestort in een nog op te richten voorziening wegen en een voorziening bruggen. Eventueel worden beide voorzieningen in een begroting dan aangevuld met onderhoudsmiddelen voor bruggen en voor wegen.

Naam	Reserve buitenonderhoud schoolgebouwen
Type	Bestemmingsreserve
Doel	Dekking uitgaven groot (buiten)onderhoud schoolgebouwen
Saldo per 1-1-2023	€ 404.318
Benodigd saldo	Op basis van periodiek bij te stellen beheerplan
Dotatie	Jaarlijkse storting op basis van geplande uitgaven groot (buiten)onderhoud.
Onttrekking	Bedrag uitgaven groot (buiten)onderhoud.
Bijzonderheden	N.v.t.

Naam	Reserve aandelen bouwfonds
Type	Bestemmingsreserve
Doel	Vrijval ten gunste van de exploitatie. Ter vervanging van de wegvallende winstuitkering van de Hypotheekfonds Noordbrabantse Gemeenten (HNG).
Oorspronkelijk bedrag	€ 822.646
Saldo per 1-1-2023	€ 591.125
Benodigd saldo	N.v.t.
Dotatie	Als gevolg van de verkoop van HNG aan het Bouwfonds Nederlandse Gemeenten heeft de gemeente van laatstgenoemde instantie nog een vordering ter hoogte van € 822.000 in verband met de wegvallende winstuitkering. De gemeente heeft in 2013 deze totale vordering onder de activa geboekt en daarbij als tegenboeking deze bestemmingsreserve aandelen bouwfonds gevormd. In termijnen ad. € 117.521 ontvangt Waalre deze vordering van de HNG.
Onttrekking	Vrijval gedurende de periode 2014 tot en met 2025. Dalende vrijval ten gunste van de exploitatie. De onttrekking in 2023 bedraagt € 34.000. Elk jaar daalt de onttrekking (dus ten nadele van de exploitatie) met € 10.000.
Bijzonderheden	Betreft dekkingsreserve. Tot het vorderingsbedrag is een specifieke reserve van gelijke omvang gevormd.

Naam	Wettelijke bepalingen reserve
Type	Bestemmingsreserve
Doel	Om de kosten als gevolg van rijksbeleid te financieren. Hierbij genoemd: vervallen rente toerekening aan grondexploitatiegebieden en de verplichting om vakantiegeld te reserveren bij het opstellen van de jaarstukken. Over beide maatregelen moet de wetgever nog beslissen.
Oorspronkelijk bedrag	N.v.t.
Saldo per 1-1-2023	€ 90.817
Benodigd saldo	€ 90.817
Dotatie	n.v.t.
Onttrekking	Benoemd.
Bijzonderheden	n.v.t.

Naam	Reserve bereikbaarheidsagenda
Type	Bestemmingsreserve
Doel	Deze reserve is gevormd ten behoeve van de samenwerkingsovereenkomst Bereikbaarheidsagenda Zuidoost Brabant 2017-2030
Saldo per 1-1-2023	€ 295.410
Benodigd saldo	Niet nader bepaald
Dotatie	N.v.t.
Onttrekking	€ 50.500 per jaar voor programmateam bereikbaarheidsagenda
Bijzonderheden	N.v.t.

Naam	Reserve overlopende posten
Type	Bestemmingsreserve
Doel	Deze reserve is gevormd om overschotten in het dienstjaar waar verplichtingen tegenover staan over te boeken naar het volgende dienstjaar.
Saldo per 1-1-2023	€ 124.765
Benodigd saldo	Niet nader bepaald
Dotatie	N.v.t.
Onttrekking	In het jaar volgend op de dotatie, wordt de onttrekking gedaan zodat een budget overgeheveld wordt naar het volgende jaar.
Bijzonderheden	N.v.t.

Naam	Sociale woningbouw (verevening, nota kostenverhaal)
Type	Bestemmingsreserve
Doel	Fonds sociale woningbouw (verevening)
Saldo per 1-1-2023	€ 40.900
Benodigd saldo	Niet nader bepaald
Dotatie	€ 3.000 voor middeldure woningen minder dan de 30% sociale woningbouw in een plan €4.000 voor dure woningen minder dan de 30 % sociale woningbouw in een plan Beide bedragen zijn vastgelegd in de nota kostenverhaal.
Onttrekking	Max € 10.000 per woning boven de 30 % sociale woningbouw in een plan. Dit bedrag is vastgelegd in de nota kostenverhaal.
Bijzonderheden	Afdracht bij (woningbouw)ontwikkelingen wanneer minder dan 30 % sociale woningbouw in een plan zit. Onttrekking op aanvraag wanneer meer dan 30% sociale woningbouw wordt gerealiseerd. Vastgelegd in Nota Kostenverhaal (november 2014). Deze nota wordt in 2024 geactualiseerd.

Naam	Landschappelijke kwaliteit (nota kostenverhaal)
Type	Bestemmingsreserve
Doel	Kwalitatieve investeringen: Fonds landschappelijke kwaliteit
Saldo per 1-1-2023	€ 392.777
Benodigd saldo	Niet nader bepaald
Dotatie	Maatwerkafweging per ontwikkeling
Onttrekking	Maatwerkafweging per gemeentelijke ontwikkeling
Bijzonderheden	Financiële afdracht bij (woningbouw)ontwikkelingen op basis van de Beleidsnota Rood-met-Groen en notitie Uitwerking Rood-met-Groen-instrumentarium. Enkel wanneer fysieke kwaliteitsimpuls op de betreffende locatie niet haalbaar of niet voldoende blijkt. Vastgelegd in Nota Kostenverhaal (november 2014).

Naam	Regiofonds (nota kostenverhaal)
Type	Bestemmingsreserve
Doel	Kwalitatieve investeringen: Regiofonds
Saldo per 1-1-2023	€ 552.986
Benodigd saldo	Niet nader bepaald
Dotatie	€ 7,90 per uitgeefbare m2 bouwterrein voor de desbetreffende bestemming
Onttrekking	Maatwerkafweging
Bijzonderheden	Vastgelegd in Nota Kostenverhaal (november 2014).

Naam	Lokaal fonds (nota kostenverhaal)
Type	Bestemmingsreserve
Doel	Kwalitatieve investeringen: Lokaal fonds
Saldo per 1-1-2023	€ 751.186
Benodigd saldo	Niet nader bepaald
Dotatie	€ 8,75 per uitgeefbare m2 bouwterrein voor de desbetreffende bestemming
Onttrekking	Op basis van de prioritering in de nota kostenverhaal/begroting voor bovenwijkse voorzieningen/-projecten
Bijzonderheden	Vastgelegd in Nota Kostenverhaal (november 2014)

Voorzienen

Voorzienen verplichtingen

Naam	Voorziening personele verplichtingen
Type	Voorziening
Doel	Het dekken van de jaarlijkse uitkeringen aan het voormalig personeel i.v.m. wachtgelden en uitkeringen/pensioenen aan gewezen wethouders.
Saldo per 1-1-2023	€ 3.482.780
Benodigd saldo	Het saldo wordt jaarlijks bij de jaarrekening geactualiseerd op basis van een berekening van de toekomstige verplichtingen
Dotatie	Afhankelijk van de verplichtingen wordt de voorziening op het noodzakelijk niveau gebracht
Onttrekking	Uitbetaling wachtgelden en uitkeringen/pensioenen aan gewezen wethouders
Rentesystematiek	Er wordt rente toegevoegd omdat de voorziening tegen contante waarde is gewaardeerd.
Bijzonderheden	n.v.t.

Naam	Verliesvoorziening bouwgrondexploitatie
Type	Voorziening
Doel	Het dekken van de geraamde verliezen van bouwgrondexploitaties
Saldo per 1-1-2023	€ 422.722
Benodigd saldo	€ 422.722
Dotatie	Wordt jaarlijks beoordeeld op basis van verwachtingen bouwgrondexploitatie.
Onttrekking	Wordt jaarlijks beoordeeld op basis van resultaten bouwgrondexploitatie.
Bijzonderheden	n.v.t.

Naam	Voorziening Attero
Type	Voorziening
Doel	Per ultimo 2022 is een voorziening gemaakt voor de afwikkeling van de claim van Attero met betrekking tot minder geleverd brandbaar afval dan contractueel is vastgelegd.
Saldo per 1-1-2023	€ 206.005
Benodigd saldo	€ 206.005
Dotatie	Eenmalige dotatie in 2022.
Onttrekking	Onttrekking vindt plaats op moment dat daadwerkelijke facturering van claim Attero plaatsvindt.
Bijzonderheden	De hoogte van de claim is op dit moment nog onzeker omdat er nog discussie plaatsvindt over de verdeelsleutel tussen de gemeenten.

Naam	Voorziening verlofsparen
Type	Voorziening
Doel	Met ingang van 2023 hebben medewerkers de mogelijkheid tot "verlofsparen". Bovenwettelijke uren mogen worden gespaard om op een later tijdstip op te kunnen nemen. Het totaal bedrag aan bovenwettelijke uren wordt in deze voorziening opgenomen.
Saldo per 1-1-2023	€ 247.335
Benodigd saldo	€ 247.335
Dotatie	Per ultimo 2022 heeft een eenmalige dotatie plaatsgevonden. Vanaf nu wordt jaarlijks hierop gemuteerd aan de hand van saldo verlofsparen van alle medewerkers.
Onttrekking	Jaarlijks afhankelijk van saldo verlofsparen door medewerkers.
Bijzonderheden	n.v.t.

Voorzieningen egalisatie kosten:

Naam	Voorziening onderhoud gemeentegebouwen
Type	Voorziening
Doel	Het dekken van de uitgaven voor groot planmatig onderhoud aan gemeentegebouwen, niet zijnde het gemeentehuis. Het beheersplan voor onderhoud omvat zowel het buiten- als binnenonderhoud.
Saldo per 1-1-2023	€ 539.893
Benodigd saldo	Afhankelijk van de uitgaven groot onderhoud voor de komende 10 jaren.
Dotatie	Het gemiddeld benodigd bedrag voor groot onderhoud gedurende de eerstvolgende 10-jaarlijkse periode.
Onttrekking	De jaarlijkse uitgaven voor groot onderhoud aan gebouwen in eigendom van de gemeente.
Bijzonderheden	Het onderhoudsplan wordt jaarlijks geactualiseerd.

Voorzieningen middelen derden:

Naam	Voorziening vervanging riolering
Type	Voorziening
Doel	Om jaarlijkse fluctuaties op het tarief van de rioolrechten tegen te gaan/op te vangen.
Saldo per 1-1-2023	€ 14.323.303
Benodigd saldo	Het gemeentelijk rioleringsplan omvat een 5-jaarlijkse periode en is gebaseerd op een gesloten financiering.
Dotatie	Door deze systematiek kunnen de rioolrechten gedurende de planperiode van het GRP constant gehouden worden.
Onttrekking	De jaarlijkse uitgaven voor riolering.
Bijzonderheden	Deze voorziening is m.i.v. 2014 gevuld i.v.m. verandering (herschikking vanuit reserve) in de BBV voorschriften.

Naam	Voorziening afvalstoffenheffing
Type	Voorziening
Doel	Ter egalisatie van financiële ontwikkelingen m.b.t. de afvalstoffentaak.
Saldo per 1-1-2023	€ 0
Benodigd saldo	De afvalstoffenheffing is gebaseerd op kostendeckende tarieven.
Dotatie	Eventuele voor- en nadelige gevolgen zullen op basis van realisatie worden verrekend via het tarief afvalstoffenheffing.
Onttrekking	De jaarlijkse uitgaven voor afvalstoffenheffing.
Bijzonderheden	Deze voorziening is m.i.v. 2014 gevuld i.v.m. verandering (herschikking vanuit reserve) in de BBV voorschriften.

Bijlage G: Overzicht van de stille reserves

De stille reserves zijn een onderdeel van de nota reserves en voorzieningen 2023.

Stille reserves zijn de meerwaarde van activa die (te) laag of geheel niet zijn gewaardeerd maar wel direct verkoopbaar zijn als daar toe wordt besloten. Een inventarisatie van de stille reserves is noodzakelijk om inzicht te verkrijgen in onze weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet begrote lasten onverwachts en substantieel zijn te kunnen dekken.

De huidige stand van deze stille reserve bedraagt € 4.295.000. De direct verkoopbare activa wordt periodiek opnieuw geanalyseerd. Volgens artikel 11 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bevat de begroting en de jaarstukken een paragraaf weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen is van betekenis voor het bepalen van de financiële gezondheid van de gemeente.

De stille reserves worden periodiek geactualiseerd. Er zijn ook activa die niet direct verkoopbaar zijn, omdat de bezittingen niet verhandelbaar zijn, incurant zijn, of omdat de bezittingen een belangrijke maatschappelijke functie of een belangrijke taak in de gemeentelijke bedrijfsvoering vervullen. Deze activa worden niet meegenomen in de stand stille reserves.

Totaal stille reserve

Op basis van bovenstaande type voorzieningen die de gemeente in bezit heeft is de totale stille reserve bepaald. Onderstaande tabel presenteert een overzicht.

Gemeentelijk eigendom	Stille Reserve
Sociale voorzieningen	€ 283.000
Reststroken groen/weide	€ 975.000
Overig areaal en vastgoed	€ 1.219.000
Verpacht eigendom	€ 1.818.000
Totaal	€ 4.295.000

Sociale voorzieningen

De gemeente heeft ook eigendommen voor sociale voorzieningen in het kader van de beleidsdoeleinden voor Onderwijs en Sport. Alleen waar de gemeente juridisch eigenaar is van de onderwijs- en sportvoorzieningen, is het eigendom geanalyseerd. Alleen op sportpark Waalre ligt grond braak die verkoopbaar is. De WOZ-waarde bedraagt € 283.000. Dit vormt een stille reserve.

Groenvoorziening

Op basis van een globale inschatting zou 25% van het verhuurde bezit kunnen worden verkocht. Van de paardenweiden zal circa 1,9 ha verkocht kunnen worden. Paardenweiden worden verkocht tegen de agrarische landbouw-grondprijs a € 7 per m². Dit levert ca. € 135.000 op.

Van de stroken met restgroen zal ongeveer 25% direct verkoopbaar zijn, ofwel ca. 5.250 m². De afgelopen jaren is een standaard grondprijs van € 160 per m² gehanteerd. Voor het direct verkoopbare restgroen levert dit een eenmalige opbrengst op van € 840.000.

Het onverhuurde groenbezit wordt niet actief verkocht maar enkel op verzoek van particulieren. Dat betekent dat de gemeente het onverhuurde groenbezit niet als "direct verkoopbaar" ziet.

Overig areaal en vastgoed

De gemeente heeft nog enkele huizen in bezit die verhuurd worden. Daarnaast zijn er nog enkele onverpachte landbouwgronden die verkocht zouden kunnen worden. Voor dit bezit is geen boekwaarde bepaald. De drie woningen hebben in totaal een oppervlakte van 0,5 ha en hebben een totale WOZ-waarde van € 826.000.

Van de onverpachte landbouwgronden (in totaal groot 22 ha) zal waarschijnlijk 25% direct verkoopbaar zijn tegen € 7 per m². Dit betekent een potentiële verkoopopbrengst van € 493.000. De totale stille reserve voor overig areaal en vastgoed bedraagt hierdoor € 1.219.000.

Verpacht eigendom

Van de 37 ha kortdurend verpacht bezit 26 ha direct verkoopbare landbouwgrond.

In de gemeente Waalre is agrarische landbouwgrond gemiddeld € 7 per m² waard. De gemeente zou dan nominaal als eenmalige opbrengsten afgerond € 1.818.000 kunnen behalen.

De totale stille reserve is bepaald op € 4,3 mln.